

Зміни, що відбулися в країні у зв'язку із соціально-економічною та карантинною ситуацією позначилися на фінансовому забезпеченні Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття щодо здійснення ним своїх зобов'язань перед застрахованими особами тощо.

Затверджений бюджет Фонду на цей рік було передбачено бездефіцитним, навіть із резервом у сумі 156 млн. гривень.

Проте, вже в II кварталі 2020 року бюджет Фонду потребував кардинальних змін у зв'язку з недонадходженням коштів від єдиного соціального внеску та одночасним збільшенням видатків Фонду, обумовленими карантинном, установленим Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та відповідними законодавчими змінами.

Так, законодавчими змінами передбачено:

-

допомога по безробіттю нараховується з 1-го, а не з 8-го дня реєстрації у службі зайнятості;

-

мінімальний розмір допомоги по безробіттю на час карантину тим, хто протягом останнього року мав менше 6 місяців страхового стажу (допомога нараховується незалежно від стажу роботи і середнього заробітку) підвищено з 650грн. до 1 000грн.;

-

впроваджено надання застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю на

період карантину (у разі зупинення (скорочення) діяльності роботодавця, яке призвело до скорочення тривалості робочого часу його працівників через карантин, а також вимушеного тимчасового скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) діяльності через карантин).

Якщо на 1.02.2020 р. було зареєстровано 373 176 безробітних, то на 1.06.2020 р. – вже 511 388 осіб.

Зазначені зміни потребували значних додаткових витрат Фонду у 2020 році. Проблема була вирішена шляхом виділення коштів із фонду боротьби з COVID-19 на період дії карантину в сумі 4 млрд. грн. Проте у 2021 році очікується дефіцит коштів.

Правлінням Фонду 31 серпня 2020 року прийнято попередній варіант проекту бюджету Фонду на 2021 рік з прогнозним рівнем дефіциту коштів більше 3,1 млрд. грн. Остаточний бюджет Фонду затверджується після затвердження Урядом основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на наступний рік.

Відповідно до законодавства бюджет Фонду має бути бездефіцитним, тому профспілки наполягатимуть на дотаціях Фонду у 2021 році із Державного бюджету України, тим більше, що за рахунок страхових коштів продовжуються фінансуватись видатки нестрахового характеру – такі як утримання Державного центру зайнятості, різні соціальні послуги тощо.

Крім того, порушуватиметься питання про збільшення мінімального розміру допомоги по безробіттю для застрахованих осіб, які протягом останніх 12 місяців мають більше 6 місяців страхового стажу. Нині він становить 1800 грн, що вже у грудні 2020 року складатиме лише 79% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Саме за наполяганням профспілкової сторони цей мінімальний розмір допомоги по безробіттю для застрахованих осіб регулярно зростає, незважаючи на скрутний стан в країні:

-

з 1 квітня 2017 року – до 1 280 гривень;

-

з 1 січня 2018 року – до 1440 гривень;

-

з 1 січня 2019р. – до 1630 гривень;

-

з 1 березня 2020 року – до 1800 гривень.

Варто зазначити, що відповідно до норм Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення (статті 67), розмір такої допомоги повинен бути не менше 45% зарплати некваліфікованого працівника (мінімальної зарплати), тобто при 5 тисяч гривень мінімальної зарплати – має бути 2250 грн. Але наразі вона становить лише 36% від мінімальної заробітної плати.

(За матеріалами Міністерства освіти і науки України)